

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 7 /1984-85 med anledning av ltl Barbro Sundbacks hemställningsmotion till landskapsstyrelsen om införande av en bashastighet om 70 km/h.

Landstinget har den 16 november 1984 inbegärt lagutskottets yttrande över motionen. Utskottet, som i ärendet hört t.f. kanslisekreteraren Pia Rothberg och trafikinspektören Ulf Lillie, får härmed värdsamt anföra följande.

I motionen föreslås med hänvisning till bestämmelserna i vägtrafiklagen för landskapet Åland och erfarenheterna från olika håll att landskapsstyrelsen borde uppmanas införa en bashastighet om 70 km/h i landskapet.

Genom den nya vägtrafiklagen för landskapet Åland (27/83), som trädde i kraft den 1 september 1983, gavs möjligheter för landskapsstyrelsen att införa ett differentierat hastighetsbegränsningssystem. Detta innebär att landskapsstyrelsen enligt lagens 32 § kan utfärda bestämmelser om en allmän hastighetsbegränsning i hela landskapet ("bashastighet") och i egenskap av väghållare komplettera detta beslut med vägbestämda hastighetsbegränsningar. I riket gäller 80 km/h som bashastighet medan i Sverige basen lagts vid 70 km/h. Beroende på vägnätets standard och trafikmängden utfärdas för bestämda vägsträckor avvikande hastighetsbegränsningar, antingen högre eller lägre än bashastigheten. Anges inte genom skyltar någon särskild hastighet, får fordon framföras högst enligt bashastigheten. Erfarenheterna från de länder där bashastighetssystem tillämpas har visat att trafiksäkerheten förbättrats och olycksantalet sänkts. Av olika trafiksäkerhetsbefrämjande åtgärder anses allmänt hastighetsbegränsningar ha den största effekten.

Förslag om införande av ett bashastighetssystem på Åland gavs redan i december 1979 av landskapets trafiklagskommitté. Kommittébetänkandet innehöll olika utrednings- och mätningresultat som klart visade bashastighetssystemets fördelar ur trafiksäkerhetssynpunkt. Förslaget lades i det skedet vilande i landskapsstyrelsen i väntan på framställningen till ny vägtrafiklag där det likväl inte medtogs.

Vid behandlingen av landskapsstyrelsens framställning till ny vägtrafiklag föreslog därför dåvarande lagutskott bl.a. en sådan ändring att ett bashastighetssystem skulle kunna införas. Som ovan framgått omfattades förslaget av landstinget. Utskottet konstaterade i sitt betänkande (nr 10/1982-83) att den dittills gällande "generella hastighetsbegränsningen om 90 km/h med beaktande av vägnätets standard och

trafikmängden visat sig vara mindre lämplig. I jämförelse med perioder då fri fart rått (före 1973) har hastighetsbegränsningen i själva verket tenderat att höja hastigheterna på sämre vägar eftersom den angivna hastighetsgränsen ansetts normerande." Utskottet framhöll vidare att "med beaktande av vägstandarderna i landskapet är 90 km/h på flertalet vägar en alltför hög hastighet. En lägre bashastighet, vilken enligt utskottet lämpligen kunde läggas vid 70 km/h, skulle sänka farten, skapa en lugnare trafikrytm och minska behovet av farliga omkörningar. Med hänsyn till de korta avstånden i landskapet medför en något sänkt hastighet i praktiken inte några större tidsförluster."

Landskapsstyrelsen har den 17 december 1984 beslutat införa ett bashastighetssystem i landskapet från och med den 1 januari 1986. Beslutet innebär att en allmän hastighetsbegränsning om 70 km/h kommer att gälla i landskapet och att landskapsstyrelsen utfärdar beslut om vägbestämda hastighetsbegränsningar där högre farter kan tillåtas eller där lägre hastighet är påkallad. De senare avsedda besluten har ännu inte fattats men enligt vad utskottet erfarit kommer hastigheten på de s.k. huvudvägarna även i fortsättningen att bibehållas vid 90 km/h fränsett vägsträckan Mariehamn-Godby. Beslutet kräver att vägmärken uppsätts längs vissa vägar och avlägsnas från andra platser. Totalt beräknas kostnaderna för detta understiga 50.000 mark. Antalet märken beräknas snarare sjunka än öka. Intill dess beslutet träder i kraft kommer tidigare gällande allmänna hastighetsbegränsning om 90 km/h att tillämpas i landskapet.

Utskottet konstaterar att landskapsstyrelsens beslut, som överensstämmer med den åsikt utskottet tidigare företrätt, innebär att de i motionen efterlysta åtgärderna kommer att förverkligas. Av denna orsak föreslår utskottet att motionen kan förkastas som obehövlig.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte förkasta hemställningsmotionen nr 4/1984-85.

Mariehamn den 19 december 1984.

På lagutskottets vägnar:

Sune Eriksson
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare.

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordf. Sune Eriksson, v. ordf. Curt Carlsson, ledamöt. Börje Eriksson och J-E. Lindfors samt ersättaren Berg.